

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-16

Diarienummer 0347/23

Handläggare

Paula Aijmer

Telefon: 031-368 01 95

E-post: paula.ajmer@stadshuset.goteborg.se

Hemställan till kommunstyrelsen om att använda medel ur ungdomsfullmäktiges initiativpott till en medborgarbudget för unga

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Ungdomsfullmäktiges hemställan om att använda 150 tkr ur ungdomsfullmäktiges initiativpott till en medborgarbudget för unga godkänns.

Sammanfattning

Ungdomsfullmäktige (UF) har på stormöte den 1 mars 2023 fattat beslut om en medborgarbudget för unga under 18 år folkbokförda i Göteborg. Det ursprungliga förslaget omfattade ett yrkande att ungdomsfullmäktige avsätter 150 tkr av sin initiativpott till att täcka kostnaderna. På mötet lyftes ett ändringsyrkande som medförde en modifiering av beslutssatsen. Ändringsyrkandet löd: *UF och Kommunfullmäktige skall dela hälften hälften aka (also known as) 75 000 kr vardera*. Ungdomsfullmäktige fattade beslut enligt det senare.

Stadsledningskontoret föreslår ändringsyrkandet till trots, att de medel om 150 tkr som ungdomsfullmäktige vill lägga på en medborgarbudget för unga, hämtas ur UF:s initiativpott. Det vill säga att medborgarbudget för unga finansieras genom UF:s egna medel som fördelats till ungdomsfullmäktige med syftet att förverkliga forumets initiativ.

Stadsledningskontoret bedömer också att dessa medel är tillräckliga för ett genomförande av årets samtliga projekt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ungdomsfullmäktige avsätter 150 tkr av forumets initiativpott som uppgår till totalt 300 tkr per år till en medborgarbudget för unga. Under 2023 har 11 tkr hittills avsatts till projekt, detta utöver den nu föreslagna medborgarbudgeten för unga.

Bedömning ur ekologisk dimension

Många barn känner en oro inför klimatförändringarna och kravet på att åtgärder ska vidtas är starkt bland unga. FN:s barnrättskommitté har nyligen och för första gången adresserat klimatfrågan i sina rekommendationer till Sverige i genomförandet av barns rättigheter. Rekommendationen innebär bland annat att Sverige bör säkerställa genomförandet av de nationella strategier och program som syftar till att begränsa klimatförändringar, i enlighet med artiklarna i barnkonventionen. Särskild hänsyn ska tas

till barns behov och åsikter i frågan. Alla behöver förvisso bidra till samhällsomställningen men det är särskilt viktigt att staden tar ansvar för klimatfrågan och visar vägen, att det offentliga går före. Detta gäller ungdomsfullmäktige så väl som kommunfullmäktige. Vad gäller initiativ för en grön omställning så har ungdomsfullmäktige exempelvis under 2023 beslutat om att verka för ytterligare bilpooler i staden. Forumet har också tagit initiativ till ett möte med bred politisk representation från Göteborgs kommunfullmäktige för att kartlägga kommunens klimatarbete och där UF får ge inspel i hur situationen ser ut. Genom en medborgarbudget för unga kan klimatfrågan mycket väl komma att aktualiseras ytterligare och samtidigt omfatta barnperspektiven.

Bedömning ur social dimension

I enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter och svensk lagstiftning har barn rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad. För att öka möjligheterna för barn och ungdomar att påverka beslut som rör stadens utveckling har ett ungdomsfullmäktige inrättats i Göteborgs stad. Genom samtal med kommunens nämnder, styrelser, bolag och förvaltningar kan Göteborgs Stad tillsammans med ungdomsfullmäktige öka inflytandet för unga.

Sveriges Kommuner och Regioner pekar på flera fördelar för kommunen att arbeta med medborgarbudget. En fördel är att medborgarbudget möjliggör för medborgarna att vara delaktiga i processer om hur kommunala medel ska användas vilket kan komma att komplettera de förtroendevaldas och tjänstepersonernas kompetens.

Utifrån ungdomsfullmäktiges perspektiv ökar barns möjligheter till delaktighet i staden genom en medborgarbudget för unga. Motionären menar också att medborgarbudget också gör det möjligt för ungdomsfullmäktige att nå ut till fler unga. En medborgarbudget skulle innebära att ungdomsfullmäktige får in fler idéer från unga än vad forumets 101 ledamöter och ersättare kan bidra med samt att UF får möjlighet att använda den kompetens som finns bland unga i staden. Motionären menar även att förslaget kan även öka intresset och engagemanget bland unga för exempelvis stadsutveckling. Målgruppen för föreslagen medborgarbudget är medborgare under 18 år som är folkbokförda i Göteborg. Stadsledningskontoret ser positivt på att även yngre barn kan lägga förslag och eventuellt rösta i föreslagen medborgarbudget. Genom ett sådant arbete lär sig barn också om vårt demokratiska system.

Genom själva ansatsen att öka inflytandet för barn, 0-18 år, från alla delar av staden kan mellanmänniska relationer i staden förbättras. Särskild hänsyn behöver emellertid ges till de barn och grupper av barn som har svårt att komma till tals. Just denna fråga har behandlats av ungdomsfullmäktige i flertalet processer bland annat gällande programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och i framtagandet av stadens barnrättsplan. I dessa processer har ungdomsfullmäktige varit delaktiga och bland annat genomförde en enkät som besvarades av inte mindre än 600 barn från förskoleåldrar upp till gymnasiet. I processen med enkäten kontaktade ungdomsfullmäktige även grundskolor och gymnasieskolor för att säkerställa perspektiv från flera grupper.

Bilaga

Motion av Charlie Arby angående medborgarbudget för unga

Ärendet

Ungdomsfullmäktiges hemställan till kommunstyrelsen om att få använda 150 tkr ur ungdomsfullmäktiges initiativpott till en medborgarbudget för unga. Efter ett eventuellt godkännande från kommunstyrelsen, ska ungdomsfullmäktige påbörja arbetet med en medborgardialog för unga i enlighet med bifallen motion i ungdomsfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Ungdomsfullmäktige har på stormöte den 1 mars 2023 fattat beslut om en medborgarbudget för unga under 18 år folkbokförda i Göteborg. Det ursprungliga förslaget omfattade ett yrkande att ungdomsfullmäktige avsätter 150 tkr av sin initiativpott till att täcka kostnaderna. På mötet lyftes ett ändringsyrkande som medförde en modifiering av beslutssatsen.

Ändringsyrkandet löd: *UF och Kommunfullmäktige skall dela hälften hälften aka (also known as) 75 000 kr vardera.*

Ungdomsfullmäktige fattade beslut enligt det senare.

Medborgarbudget är ett processorienterat arbetssätt som genomförs i flera olika förutbestämda steg. Syftet är att involvera medborgarna i prioriteringen av kommunala resurser som påverkar deras dagliga liv. Att arbeta med medborgarbudget är ingen ny företeelse, flera internationella exempel som anses framgångsrika lyfts bland annat av ungdomsfullmäktiges motionär exempelvis Helsingfors. Det finns också lokala exempel, inom ramen för Skola som arena, som genomförde medborgarbudgeten Din idé 2020 i området kring Bjurslättsskolan i Lundby på Hisingen. Under 2023 startar en ny omgång med medborgarbudgeten Din idé.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret menar att debatten som föregick beslutet visserligen adresserar hur pengar ska fördelas men att en tolkning kan göras att ungdomsfullmäktige i första hand söker en närmre samverkan med kommunfullmäktige. Stadsledningskontoret föreslår att de medel ungdomsfullmäktige vill lägga på en medborgarbudget för unga i första hand belastar initiativpotten, det vill säga tas från UF:s egna medel som fördelats till forumet med syftet att förverkliga ungdomsfullmäktiges initiativ. Likväl avser stadsledningskontoret att lyfta frågan om extra initiativmedel till UF till budgetförutsättningarna, i händelse att medel skulle fattas i genomföranden.

Stadsledningskontoret ser att det kan finnas en yta för samverkan mellan Din idé och ungdomsfullmäktige i frågan om medborgarbudget. Ungdomsfullmäktige själva pekar tydligt på förvaltningen för demokrati och medborgarservice i frågan om stöd och samverkan. Exempel på stöd kan vara att vägleda kring kriterier för en medborgarbudget för unga, det vill säga att rama in vad medborgarnas förslag kan innehålla för att vara genomförbara. Stadsledningskontorets uppfattning är att det finns både upparbetade och goda relationer mellan ungdomsfullmäktige och demokrati och medborgarservice vilket borgar för att ett bra stöd ska kunna erbjudas ungdomsfullmäktiges ledamöter och ersättare i frågan och i arbetet.

Stadsledningskontoret menar att ungdomsfullmäktiges beslut om en medborgarbudget för unga kan öka kontakten mellan ungdomsfullmäktige och barn och unga i staden, väljarna, vilket på sikt kan öka ungdomsfullmäktiges legitimitet.

Processen kan även öka forumets transparens och relevans samt inflytandet för Göteborgs yngre medborgare. Det är också positivt att ungdomsfullmäktige ser potential i att inhämta kompetens till ungdomsfullmäktiges processer genom ytterligare medborgardialog med barn och unga i staden. Stadsledningskontoret menar också att ledamöter och ersättare i ungdomsfullmäktige kan få en ökad kunskap om komplexiteten i många av de frågor som staden ansvarar för.

Barn är experter på hur det är att vara ung i Göteborg idag och det finns en vinning i att tillvarata den särskilda kompetens unga besitter. Stadsledningskontoret menar att ungdomsfullmäktige aktivt söker bidra till att öka ungas möjligheter till delaktighet, god hälsa och ett demokratiskt deltagande. Ungdomsfullmäktiges föreslagna medborgarbudget för unga är också ett sätt att bidra till mer interaktion mellan barn, unga men också vuxna från hela staden.

Magnus Sigfússon

Eva Hessman

Direktör Samhälle och omvärld

Stadsdirektör

Motion av Charlie Arby angående medborgarbudget för unga

Bakgrund

En medborgarbudget ger medborgare chans att bestämma vad en del av stadens budget ska gå till. Man kan begränsa en medborgarbudget till en viss grupp människor eller inom ett visst geografiskt område. Medborgarbudget som är föreslagen i den här motionen ska rikta sig mot alla som är under 18 och folkbokförd i Göteborg. En medborgarbudget för unga ger fler unga inflytande och gör det också möjligt för oss att nå ut till fler unga. Vi får även in fler idéer från unga än vad vi 101 ledamöter och ersättare gör och använder den kompetens som finns bland unga i staden. Det kan även öka intresset och engagemanget bland unga för stadsutveckling.

Medborgarbudget är inget nytt utan har testats i flera städer, bostadsrättsföreningar i Göteborg och i stadsdelarna Västra Hisingen, Majorna-Linné, Centrum, Lundby och Östra Göteborg. Första försöket gjordes 1989 i en stad i Brasilien och flera lyckade medborgarbudgetar har genomförts i Helsingfors.

För att kunna anordna en lyckad medborgarbudget behöver vi kunskap. Det är något som Demokrati och medborgarservice kan ge oss. Demokrati och medborgarservice är en förvaltning som har ett ansvar för servicen Göteborgs Stad, de erbjuder stöd och står för kontakten mellan medborgarna och Staden. Det kan vara bra att känna till att vi i UF har ett bra samarbete med dem. Demokrati och medborgarservice kan hjälpa oss med sina erfarenheter.

Det finns två problem. Först och främst är det mycket pengar som vi behöver lägga för att det ska ge någon verklig effekt. Det är också kort tid av detta år kvar. Jag vill dock argumentera för att det är nu vi ska göra det. Vi har använt en mycket liten del av vår budget denna mandatperiod vilket innebär att vi just i år kan lägga dessa pengar. Det är inte heller slöseri på vår budget eftersom vi med vår budget ska kunna skapa värde för ungdomar i staden vilket jag hävdar att en medborgarbudget gör. Ungdomsfullmäktige brukar alltid ha pengar kvar och så blir troligtvis fallet även i år. Det är ingen idé att vi sparar pengar i budget, de pengarna förs inte vidare till oss nästa verksamhetsår. 150 000 är även en väldigt liten summa jämfört med Göteborgs Stad som gick ca 5,4 miljarder kr i plus 2021 och ca 3,3 miljarder kr 2020.

Om vi inte hinner genomföra projektet i år vill jag att pengar flyttas över så att beslutet kan genomföras under 2023.

Budget

150 000 kr

Förslag till beslut

Jag yrkar på att ungdomsfullmäktige avsätter 150 000 kr till en medborgarbudget för unga under 18 år folkbokförda i Göteborg.

Charlie Arby

Stadsområde Hisingen

FN:s konvention om barnets rättigheter har som mål att ge barn, oavsett bakgrund, rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. En särskilt viktig artikel för ungdomsfullmäktige är artikel 12, att alla barn har rätt att göra sin röst hörd och vara delaktiga i beslut som rör dem.